

הכנסת היועצת המשפטית לכנסת

(סימוכין : 152570-2024)
ירושלים, י"א בכסלו התשפ"ה
12 בדצמבר 2024

לכבוד
חברות וחברי הכנסת

שלום רב,

הנדון: בחירת נציגי הכנסת לאסיפה הבוחרת

תיקון מס' 8 לחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס-1980, שהתקבל ביום 4/12/24

1. בהתאם לתיקון מס' 8 לחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס-1980 (להלן – החוק) שהתקבל בכנסת ביום 4/12/24, נדרשת הכנסת לבחור את נציגי האסיפה הבוחרת את מועצת הרבנות הראשית, תוך מתן ייצוג לחברות הכנסת כך שתיבחרנה שלוש חברות כנסת מתוך חמשת נציגי הכנסת.
2. ביום 27/3/24 הסמיכה הכנסת, על פי המלצת יושב ראש הכנסת, את ועדת הכנסת לבחור את נציגי הכנסת לאספה הבוחרת את הרבנים הראשיים ואת נציגי הכנסת לאסיפה הבוחרת את חברי מועצת הרבנות הראשית.
3. את תהליך הבחירה יש לסיים עד יום כ"ט בכסלו התשפ"ה (30 בדצמבר 2024); הדיון לבחירת נציגי הכנסת יתקיים בוועדת הכנסת ביום שלישי, כ"ג בכסלו התשפ"ה (24 בדצמבר 2024).
4. לפיכך, על חברי הכנסת להציג מועמדותם ליושב ראש ועדת הכנסת, חבר הכנסת אופיר כץ, עד יום רביעי, י"ז בכסלו התשפ"ה (18 בדצמבר 2024).
5. להלן תיאור אופן הבחירה ועיקרי הוראות החוק בעניין זה:

רקע

6. האסיפה הבוחרת את הרבנים הראשיים והאסיפה הבוחרת את מועצת הרבנות הראשית מורכבות מ-150 חברים, 80 רבנים ו-70 נציגי ציבור (סעיף 6 לחוק).
7. מבין 70 נציגי הציבור, לחברי הכנסת 5 נציגים באסיפה (סעיף 8(7) לחוק) וזאת בנוסף לנציגות לראשי רשויות מקומיות; ראשי מועצות דתיות; אנשי ציבור; ושרים.

8. בהתאם לתיקון מס' 8 לחוק נקבעה חובת ייצוג נשים לכל אחת מתתי הקבוצות המיוצגות באסיפה הבוחרת כנציגי הציבור¹, וביחס לנציגי הכנסת נקבע כי לפחות שלוש נציגות של הכנסת תהיינה נשים.
9. **המועד לבחירה של נציגי הכנסת²**: כהונת מועצת הרבנות הראשית הוארכה עד ליום ל' בשבט התשפ"ה (28 בפברואר 2025)³. לפיכך, את הבחירות למועצת הרבנות הראשית יש לערוך עד ליום כ"ט בטבת התשפ"ה (29 בינואר 2025), שהוא חודש אחד לפני תום כהונתה של המועצה (סעיף 16(ג) לחוק).
10. בהתאם לכך ולסעיף 64(א) לתקנון הכנסת, על הכנסת להשלים את תהליך בחירת נציגיה לאסיפה הבוחרת לכל המאוחר עד כ"ט בכסלו התשפ"ה (30 בדצמבר 2024).

הליך בחירת נציגי הכנסת

11. בהתאם לחוק ולתקנון הכנסת, הכנסת רשאית לבחור את נציגיה בהצבעה חשאית במליאתה או להסמיך ועדה מוועדותיה לצורך הבחירה. ביום 27/3/2024 הוסמכה ועדת הכנסת לבחירת הנציגים, הן לאסיפה הבוחרת את הרבנים הראשיים והן לאסיפה הבוחרת את מועצת הרבנות הראשית, וביום 1/5/24 נבחרו כנציגי הכנסת לאסיפה הבוחרת את הרבנים הראשיים שלושה חברי הכנסת ושתי חברות הכנסת. משנבחרו הרבנים הראשיים האסיפה הבוחרת התפזרה, ועל מנת לבחור את מועצת הרבנות הראשית יש למנות אסיפה בוחרת חדשה.
12. על כן, עתה, כשהבחירות למועצת הרבנות הראשית בפתח, על ועדת הכנסת לבחור את נציגי הכנסת לאסיפה הבוחרת את מועצת הרבנות, וזאת בהתאם להוראות אותו תיקון מס' 8. יושב ראש ועדת הכנסת, חבר הכנסת אופיר כץ, מתעתד לקבוע את הדיון לבחירת הנציגים **ליום שלישי, כ"ג בכסלו התשפ"ה (24 בדצמבר 2024)**, כאמור במכתבו.
13. כל חברת הכנסת או חבר הכנסת, שאינו שר או סגן שר, רשאי להציע את מועמדותו בכתב ליושב ראש ועדת הכנסת, זאת בשים לב לחובת הייצוג הנשי שנקבעה בתיקון לחוק, ולפיה לפחות שלוש מקרב נציגי הכנסת באסיפה תהיינה נשים.
14. **המועד להגשת המועמדות** הוא עד לנעילת ישיבת הכנסת ביום האחרון בשבוע שלפני השבוע בו יתקיים הדיון בוועדת הכנסת לשם בחירת הנציגים. כלומר עד **יום רביעי, י"ז בכסלו התשפ"ה (18 בדצמבר 2024)**.
15. לפחות 48 שעות לפני שעת פתיחת ישיבת הוועדה שבה יתקיימו הבחירות יודיע יושב ראש ועדת הכנסת **לכל חברי הכנסת** על שמות המועמדים.

¹ זאת במקביל להוספת הגדרת "רב" לעניין עשרת הרבנים שממנים הרבנים הראשיים לישראל (בהתייעצות עם שר הדתות ובאישור הממשלה) כחלק מקבוצת הרבנים חברי האסיפה הבוחרת ואשר לא נבחרים לכך מכוח תפקידם. וזוהי ההגדרה: "מי שמוסמך לרבנות ("יורה יורה") מטעם הרבנות הראשית לישראל לאחר שעמד בבחינות בכתב הנדרשות לשם כך אשר נערכו על ידי הרבנות הראשית לישראל, או מי שיש בידו תעודת כשירות לכהונת רב עיר, רב אזורי, רב מושב או רב שכונה, שניתנה לפי חוק זה." תיקון זה נחקק בעקבות בג"ץ 7583/22 המרכז לקידום מעמד האישה ע"ש רות ועמנואל רקמן באוניברסיטת בר אילן נ' הרבנים הראשיים לישראל, בו נקבע כי הפעלת סמכות הרבנים הראשיים לישראל במסגרת המינוי של אותם עשרה רבנים על הרבנים הראשיים "לשקול מינוין של נשים... ככל שהן עומדות בדרישות של השכלה תורנית והלכתית מתאימה."

² לפי סעיף 64 לתקנון הכנסת יש לבחור את נציגי הכנסת באסיפה הבוחרת לא יאוחר משלושים ימים לפני המועד שנקבע לכינוס האסיפה הבוחרת לשם עריכת בחירות; ואם לא נקבע מועד לכינוס האסיפה – תיעשה הבחירה לא יאוחר משלושים ימים לפני המועד האחרון לבחירת הרבנים הראשיים לישראל או חברי מועצת הרבנות הראשית, לפי העניין.

³ לפי חוק הרבנות הראשית לישראל (הארכת כהונה של הרבנים הראשיים לישראל ושל חברי מועצת הרבנות הראשית לישראל והוראות נוספות) (הוראת שעה) (תיקון מס' 2), התשפ"ד–2024, שהתקבל בכנסת ביום 30/09/2024.

ההצבעה בוועדה

16. בחירת הנציגים בוועדת הכנסת תהיה בהצבעה גלויה. אם מספר המועמדים עלה על חמישה, על כל חבר ועדת הכנסת שמשותף בהצבעה לומר את שם המועמד או המועמדים שהוא תומך בהם, עד לחמישה מועמדים. המועמדים שיקבלו את מירב הקולות – ייבחרו. קיבלו מועמדים מספר קולות שווה, חוזרים מיד על ההצבעה ביניהם, עד להכרעה.

17. במקרה בו מספר המועמדים יהיה חמישה בדיוק, יאמר כל אחד מחברי ועדת הכנסת שמשותף בהצבעה אם הוא תומך במועמד או מתנגד לו. המועמדים שייבחרו במקרה כזה יהיו מי שמספר הקולות בעדם עלה על מספר הקולות נגדם. אם לא נבחרו מועמדים כמספר נציגי הכנסת שיש לבחור, יתקיימו בחירות חדשות לנציגים שנותר לבחור, בתוך שלושים ימים.

18. כאמור, בהתאם לתיקון מס' 8, בין נציגי הכנסת צריכות להיות לפחות שלוש נשים. לפיכך, אם לא ייבחרו בהצבעה הראשונה כנציגות הכנסת באסיפה הבוחרת לפחות שלוש חברות הכנסת, יצביעו חברי ועדת הכנסת המשותפים בהצבעה מיד בשנית; בהצבעה השנייה יועמדו לבחירה רק חברות הכנסת שהיו מועמדות בהצבעה הראשונה, ויראו את חברות הכנסת שקיבלו את מירב הקולות מבין המועמדות כמי שנבחרו במקום חברי הכנסת שקיבלו את מספר הקולות הנמוך יותר מבין המועמדים שנבחרו בראשונה.

19. ייצוג חברי כנסת מסיעות האופוזיציה בקרב נציגי הכנסת, אינו מחויב מכוח דין או נוהג. עם זאת, לאור מספר חברי הכנסת שמשמשים כנציגי הכנסת באסיפה הבוחרת, ראוי שוועדת הכנסת תבחר מבין הנציגים גם חברי כנסת מסיעות האופוזיציה, כפי שגם נעשה בעבר⁴, כולל בכנסת הזו בה נבחרו ביום 1/5/24 שני חברי הכנסת מקרב סיעות האופוזיציה כחלק מנציגי הכנסת.

בכבוד רב,

שגית אפיק

העתק:

חבר הכנסת אמיר אוחנה, יושב ראש הכנסת
חבר הכנסת אופיר כץ, יושב ראש ועדת הכנסת
עו"ד ארבל אסטרון, היועצת המשפטית לוועדת הכנסת

⁴ וכך נהגה הוועדה בכנסת ה-19 ובכנסת ה-20, ובשתייהן בחרה חבר כנסת אחד מסיעות האופוזיציה כנציג הכנסת באסיפה הבוחרת.